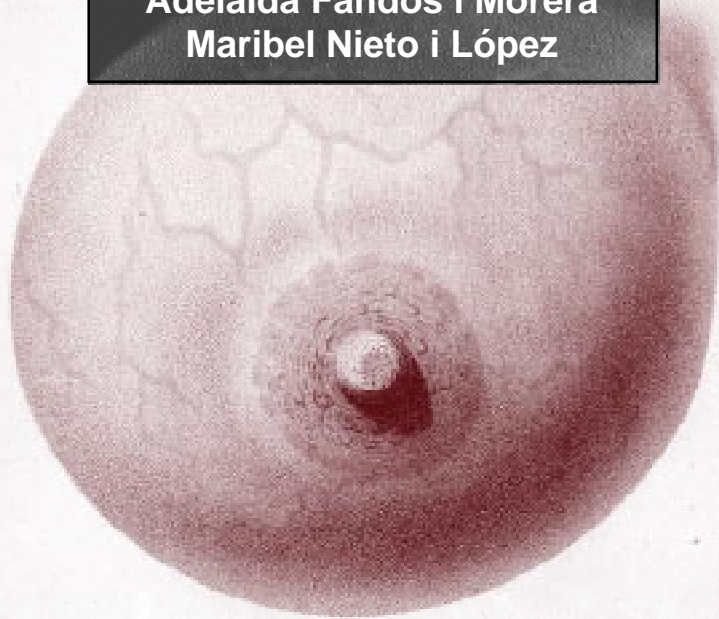

Pere Culell i Oliveras
Adelaida Fandos i Morera
Maribel Nieto i López

Fig. 1.

VOCABULARI DE SINOLOGIA

Fig. 2.

Fig. 2.
*Figura de una curvatura
que es un.*

Fig. 4.

*Figura desgranada
de la cornea.*

Fig. 3.

*Figura especial de
la cornea.*

*Reservats tots els drets.
No és permesa la reproducció total o parcial d'aquesta obra
amb qualsevol tècnica o mitjà, inclosa la fotocòpia,
sense permís escrit dels editors.*

© Pere Culell i Oliveras
© Adelaida Fandos i Morera
© Maribel Nieto i López

Edita

**Col·legi Oficial de Metges de Barcelona
Delegació Comarcal del Bages**

c/ Alcalde Armengou, núm. 11- pral.

08241- MANRESA

Tel.: 93- 874. 27. 51

Fax.: 93- 873. 70. 13

E-mail: manresa@comb.es

<http://bages.comb.es>

Primera edició

Manresa, gener de 2005

Disseny i compaginació

Joan Pujol

Il·lustració de coberta

Detall d'un gravat del llibre *Nuevas demostraciones de los partos. París, 1828.*

(Arxiu: Biblioteca de la Universitat de Barcelona)

Impressió

Gràfiques Oller, C.B.

Dipòsit legal

B-4.723-2005

Presentació

En l'àmbit mèdic hi ha dues paraules per a denominar específicament l'estudi de la mama i les seves malalties: *mastologia* i *sinologia*. La primera està formada a partir de l'element grec *mastós* 'mama'; i la segona a partir del radical llatinitzant *sino-*, que parteix de 'sina, pit'. Totes dues formes són correctes i usades habitualment en la literatura mèdica, però la preferència per *sinologia*, que és l'opció de l'equip de metges que ha realitzat aquest vocabulari, no és gens gratuïta: implica concebre l'estudi de la mama més enllà del punt de vista patològic, fisiològic o anatòmic, i entendre'l també —i al mateix nivell— des d'un punt de vista més humanístic.

Aquest *Vocabulari de sinologia* ha estat elaborat per Adelaida Fandos, Pere Culell i Maribel Nieto, sinòlegs, amb la coordinació i l'assessorament terminològic del TERMCAT, i la col·laboració de Bruno Salvadori i Carlota Martí i Gorina en la compleció d'equivalents italians. L'obra és una recopilació multilingüe de divulgació de la terminologia d'aquesta branca de la medicina: és multilingüe perquè té una clara vocació instrumental (ha de ser útil, per exemple per a la redacció i traducció de textos especialitzats), i per això inclou equivalències en castellà, francès, italià i anglès; i és una obra de divulgació perquè els autors han fet l'esforç de seleccionar els termes més importants de l'àrea i de redactar-ne unes definicions al màxim d'intel·ligibles. En total, els termes recollits han estat gairebé un centenar, i sempre que s'ha considerat convenient s'ha completat la definició amb una nota complementària. Els termes es presenten seguint l'ordenació alfabètica discontinua (*biòpsia mamària*, *biòpsia per aspiració*, *biòpsia per punció*) i el seu ordre seqüencial (*nivells de Berg* i no *Berg*, *nivells de*).

Els termes catalans que presentaven algun tipus de dubte lingüístic han estat estudiats pel Consell Supervisor del TERMCAT, l'òrgan encarregat de la normalització de la terminologia catalana, constituït per membres designats per la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans i per membres del TERMCAT. Concretament ha validat els termes *quadrantectomia* i *quimioteràpia adjuvant*, i el mateix terme *sinologia*, com a sinònim de *mastologia*.

Més que no pas un punt d'arribada, la intenció dels autors és haver posat els fonaments per a un futur *Diccionari de sinologia*, que sistematitzi en català, i sempre amb les correspondències en d'altres llengües, la terminologia d'aquest camp mèdic. Qualsevol observació, afegiment o esmena que els lectors vulguin adreçar-nos serà tingut molt en compte a l'hora d'actualitzar en el futur el vocabulari.

TERMCAT

Sumari

Arbre de camp	9
Abreviacions	11
Vocabulari	13
Índex castellà	33
Índex francès	35
Índex italià	37
Índex anglès	39
Bibliografia	41

Arbre de camp

Anatomia

Fisiologia

Tècniques diagnòstiques

Anamnesi i exploració
Proves complementàries

Malalties

Benignes
Malignes

Tractament

Cirurgia
Radioteràpia
Quimioteràpia
Hormonoteràpia

Abreviacions

m	substantiu masculí
f	substantiu femení
m i f	substantiu masculí i femení
m pl	substantiu masculí plural
adj	adjectiu

sin. compl.	sinònim complementari
veg.	vegeu

es	castellà
fr	francès
it	italià
en	anglès

Vocabulari

adenofibroma *f*

veg. **fibroadenoma** *m*

adenosi esclerosant *f*

es adenosis esclerosante

Adenosi que es manifesta amb una proliferació glandular molt florida, fibrosi i esclerosi.

Nota: Radiològicament sol correspondre a la cicatriu radial.

aixella *f*

es axila

fr aisselle

it ascella

en axilla

Regió del cos humà de forma piramidal situada a la part inferior de la unió del tronc amb el braç, que conté l'artèria i la vena axil-lars, el plexe braquial en la seva porció infraclavicular, vasos i ganglis limfàtics i teixit connectiu i adipós.

arèola *f*

es areola

fr aréole

en areola

Zona de color fosc que envolta el mugró.

arpó *m**es* arpón*fr* harpon*it* uncino*en* harpoon; wire

Fil metàl·lic que s'utilitza per a marcar lesions mamàries no palpables.

BAG *f**veg.* **biòpsia amb agulla gruixuda** *f***biòpsia amb agulla gruixuda** *f**sin. compl.* **biòpsia per punció** *f*; **microbiòpsia** *f*sigla **BAG** *f**es* biòpsia por punción; microbiòpsia; punción biòpsia*en* core-biopsy

Biòpsia en què s'extreuen fragments de parènquima mamari amb una agulla de tall gruixut per a l'estudi histològic de lesions sospitoses de malignitat.

biòpsia excisional *f**veg.* **tumorectomia** *f***biòpsia mamària** *f**es* biòpsia mamaria*fr* biopsie mammaire*it* biòpsia mammaria*en* mammary biopsy

Extracció de teixit mamari amb finalitat diagnòstica.

biòpsia per aspiració *f**es* biòpsia por aspiración*fr* biopsie par aspiration*en* aspiration biopsy; needle biopsy

Biòpsia en què s'extreu per succió, mitjançant una agulla, un líquid orgànic o un fragment tissular de l'organisme per tal d'examinar-lo amb el microscopi.

biòpsia per excisió *f*

veg. **tumorectomia** *f*

biòpsia per punció *f*

veg. **biòpsia amb agulla gruixuda** *f*

braquiteràpia *f*

es braquiterapia

it brachiterapia

en brachytherapy

Radioteràpia en què la font d'irradiació es col·loca prop del tumor.

buidatge axil·lar *m*

veg. **limfadenectomia axil·lar** *f*

càncer de mama *m*

es càncer de mama

fr cancer du sein; cancer mammaire

it cancro della mammella

en breast cancer; cancer of the breast

Neoplàsia maligna localitzada a la mama.

carcinoma inflamatori *m*

sin. compl. **mastitis carcinomatosa** *f*

es carcinoma inflamatorio

fr cancer inflammatoire

it carcinoma infiammatorio

en inflammatory cancer; inflammatory carcinoma

Càncer de mama d'evolució aguda, difús, que es presenta amb induració i eritema de tipus erisipeloide, generalment sense nòdul palpable, amb edema i pell de taronja.

cicatriu radial *f*

es cicatriz radial

fr cicatrice radiale

it cicatrice radiale

en radial scar

Imatge mamogràfica d'aspecte espiculat que generalment s'observa en una sola projecció.

Nota: Pot presentar dificultat de diagnosi: s'associa generalment a l'adenosi esclerosant, però es pot tractar també d'un carcinoma.

cirurgia conservadora *f*

es cirugía conservadora
fr chirurgie conservatrice
it chirurgia conservativa
en breast conservation therapy; conservative surgery

Tècnica quirúrgica d'intenció radical per al tractament del càncer de mama consistent a extirpar el tumor amb marges suficients i dur a terme una limfadenectomia axil·lar, tot conservant la mama.

Nota: Aquesta tècnica quirúrgica requereix habitualment radioteràpia postoperatòria.

comedomastitis *f*

es comedomastitis
fr comédomastite
en comedomastitis; mammary duct ectasia

Grau evolutiu de l'èctasi ductal que es manifesta per la densitat de la secreció mamària.

Nota: L'observació radiològica permet detectar calcificacions en els conductes mamaris.

comitè de patologia mamària *m*

es comité de patología mamaria
it comitato di patologia mammaria

Conjunt d'especialistes interessats especialment en sinologia que es reuneixen periòdicament per examinar l'aplicació dels protocols de diagnòstic, el tractament i el seguiment de la patologia mamària i avaluar-ne els resultats.

complex arèola-mugró *m*

es complejo areola-pezón
fr complexe aréola-mamelon
it complesso areola e capezzolo
en nipple-areola complex

Unitat anatòmica formada per l'arèola mamària i el mugró.

compressor fenestrat *m*

es compresor fenestrado
it compressore fenestrato
en fenestrated compressor

Compressor proveït d'una obertura que facilita la localització i la punció d'una lesió mamària no palpable.

cribratge mamogràfic *m*

es cribado mamográfico; cribaje mamográfico
fr dépistage de masse organisé
it screening
en screening

Reconeixement sistemàtic per a detectar precoçment lesions mamàries malignes mitjançant mamografies.

detecció precoç *f*

es detección precoz
fr dépistage
it accertamento precoce
en early detection

Detecció amb una mamografia de lesions mamàries malignes que no poden ser observades directament.

èctasi ductal *f*

es ectasia ductal
fr ectasie canalaire
it ectasia duttale
en duct ectasia

Dilatació dels conductes mamaris, amb espesseïment del seu contingut, que en pot provocar la inflamació i la ulterior fibrosi.

estadificació *f*

es estadiaje
fr staging
it staging
en clinical staging; staging

Acció de determinar l'estadi d'un càncer de mama.

estereotàxia *f**es* estereotaxia*fr* stéréotaxie*it* stereotassi*en* stereotaxy

Tècnica radiològica per a localitzar amb precisió lesions mamàries no palpables mitjançant un aparell computador que complementa el mamògraf.

extirpació selectiva del lobel *f*veg. **lobectomia** *f***factor de pronòstic** *m**es* factor de pronóstico*fr* facteur de pronostique*it* fattore prognostico*en* prognostic indicator; prognostic parameter

Cadascun dels paràmetres clínics i analítics per a determinar el pronòstic de les pacients amb càncer de mama.

Nota: Usat generalment en plural.

factor de risc *m**es* factor de riesgo*fr* facteur de risque*it* fattore di rischio*en* risc factor

Cadascun dels factors hormonals, genètics i personals que poden modificar el risc de patir un càncer de mama.

Nota: Usat generalment en plural.

fibroadenoma *m*sin. compl. **adenofibroma** *f**es* adenofibroma; fibroadenoma*fr* adénofibrome; fibroadénome*it* fibroadenoma*en* adenofibroma; fibroadenoma

Formació nodular mamària amb proliferació mixta d'epiteli glandular i estroma.

fistulització periareolar recidivant *f*

es fistulización periareolar recidivante

it fistola da mastite periduttale recidivante

en mammary duct fistula

Malaltia de la mama produïda per l'epidermització d'un conducte mamari, que comporta de forma repetitiva la formació d'abscess i el drenatge en forma de fístula a la vora de l'arèola.

galactografia *f*

es galactografía

fr galactographie

it galattografia

en galactography

Tècnica mamogràfica que permet estudiar el conducte galactòfor patològic després d'injectar-hi una substància de contrast pel mugró.

galactopoètica *f*

veg. **prolactina** *f*

galactorrea *f*

es galactorrea

fr galactorrhée

it secrezione lattescente dal capezzolo

en galactorrhea

Secreció espontània de llet pel mugró que no té relació amb la lactància.

ginecomàstia *f*

es ginecomastia

fr gynécomastie

it ginecomastia

en gynecomastia

Teixit glandular mamari desenvolupat, normal i palpable, en l'home.

glàndula mamària *f*

es glándula mamaria

fr glande mammaire

en mammary gland

Glàndula tubuloacinososa de secreció externa composta de lòbuls que forma part de la mama.

hormonoteràpia *f*

es hormonoterapia
fr hormonothérapie
it ormonoterapia
en hormoneotherapy

Tractament d'alguns càncers hormonodependents mitjançant l'administració d'hormones.

Nota: Hi ha quatre modalitats d'hormonoteràpia: ablativa, additiva, competitiva i inhibidora de síntesi.

letàlide *f*

veg. **metàstasi cutània** *f*

limfadenectomia axil-lar *f*

sin. compl. **buidatge axil-lar** *m*

es linfadenectomia axilar; vaciamiento axilar
fr dissection axillaire; lymphadénectomie axillaire
it dissezione ascellare; svuotamento ascellare
en axillary dissection; axillary lymphadenectomy

Tècnica quirúrgica que consisteix a extirpar els ganglis limfàtics i el teixit adipós i connectiu de l'aixella.

Nota: Pot ser una extirpació completa dels tres nivells axil-lars de Berg o únicament del primer i segon nivell.

lobectomia *f*

sin. compl. **extirpació selectiva del lobel** *f*

es extirpación selectiva del lobulillo; lobectomía
fr lobectomie
it asportazione selettiva del lobulo; lobectomia
en lobectomy

Tècnica quirúrgica consistent a extirpar un lobel.

lobel *m**es* lobulillo*fr* lobule*it* lobulo*en* lobule

Cadascuna de les subdivisions dels lòbuls, separades entre si per teixit connectiu, que presenten diversos àcins glandulars.

lòbul mamari *m**es* lóbulo mamario*fr* lobe mammaire*it* lobulo mammario*en* mammary lobe

Cadascuna de les divisions grans i irregulars de la glàndula mamària, en nombre de 15 a 25, separades entre si per capes de teixit connectiu.

Nota: Se subdivideixen en un cert nombre de lobels.

mama *f*

sin. compl. **mamella** *f*; **pit** *m*; **sina** *f*

es mama; pecho; seno*fr* mamelle; sein*it* mammella; seno*en* breast; mamma

Cadascun dels òrgans glandulars que en les femelles dels mamífers secreten la llet que serveix d'aliment a les cries.

Nota: En l'espècie humana les mames són situades a la regió superior, anterior i lateral del tronc. Són constituïdes per la pell, a la part anterior de la qual hi ha el mugró amb l'arèola, i per teixit adipós subcutani que envolta la glàndula mamària.

mamari -ària *adj**es* mamario*fr* mammaire*it* mammario*en* mammary

Relatiu o pertanyent a les mames.

mamella *f*

veg. **mama** *f*

mamil·la *f*

veg. **mugró** *m*

mamògraf *m*

es mamógrafo

fr dispositif de mammographie; mammographe

it mammografo

en mammographic X-ray system; mammography system; mammography unit

Aparell que serveix únicament per a realitzar radiografies de les mames.

mamografia *f*

sin. compl. **mastografia** *f*

es mamografía; mamograma; senograma

fr mammographie; mastographie

it mammografia

en mammogram; mammography; mastography; senography

Representació radiogràfica de la glàndula mamària per tal d'aconseguir informació de la seva estructura normal o patològica.

mastàlgia *f*

es mastalgia

en mastalgia

Dolor acíclic a la mama, no associat al període menstrual, produït per patologia orgànica, traumàtica, vascular, neurològica, inflamatòria, tumoral, etc.

mastectomia *f*

es mastectomía

fr mastectomie

it mastectomia

en mamnectomy; mastectomy

Tècnica quirúrgica consistent en l'extirpació de la glàndula mamària.

Nota: Segons l'amplitud de l'extirpació se n'han descrits diferents tipus: subcutània, total, radical, radical modificada, ampliada, etc.

mastitis *f*

es mastitis
fr mammitis; mastite
it mastite
en mastitis

Inflamació de la glàndula mamària.

mastitis carcinomatosa *f*

veg. **carcinoma inflamatori** *m*

mastitis periductal *f*

es mastitis periductal
fr paramastite
en mastitis periductal; paramastitis

Inflamació dels teixits que envolten els conductes de les glàndules mamàries, originada per la sortida a l'estroma del contingut dels conductes.

mastodínia *f*

es mastodinia
fr mastodynne
it mastodinia
en cyclical breast pain; cyclical mastalgia; mastodynia

Dolor a la mama per causes hormonals, generalment relacionat amb el període menstrual.

mastografia *f*

veg. **mamografia** *f*

mastòleg -òloga *m i f*

veg. **sinòleg -òloga** *m i f*

mastologia *f*

veg. **sinologia** *f*

mastopèxia *f*

es mastopexia
fr mastopexie
it mastopessi
en mastopexy

Elevació i fixació quirúrgica de la mama per al tractament de la ptosi mamària.

metàstasi cutània *f*

sin. compl. **letàlide** *f*

es letálide; metástasis cutánea

it metastasi cutanea

en cutaneous metastasis

Nòdul a la pell, petit, dur, indolor i vermellós, que indica la reaparició d'un càncer.

microbiòpsia *f*

veg. **biòpsia amb agulla gruixuda** *f*

microcalcificació *f*

es microcalcificación

fr microcalcification

it microcalcificazione

en microcalcification

Imatge opaca visible en una mamografia, de menys d'1 mm.

Nota: Té valor diagnòstic quan el nombre de microcalcificacions en 1 cm² és superior a 5, i per això s'utilitza generalment en plural.

mugró *m*

sin. compl. **mamil·la** *f*

es pezón

fr mamelon

it capezzolo

en mamilla; nipple

Protuberància situada al centre de l'àrèola mamària, de forma cilíndrica o de con truncat, amb l'extremitat lliure de superfície rugosa i amb petits orificis on desemboquen els conductes galactòfors.

nivells de Berg *m pl*

es niveles de Berg

fr niveaux de Berg

Cadascun dels tres grups ganglionars de l'aixel·la.

PAAF *f*

veg. **punció-aspiració amb agulla fina** *f*

pit *m*

veg. **mama** *f*

pneumooncografia *f*

es pneumooncografia

it pneumoncografia

Tècnica mamogràfica consistent en una injecció d'aire en un tumor sòlid palpable per tal de veure'n millor els límits i valorar el patró intratumoral.

pneumoquistografia *f*

es pneumoquistografia

fr kystographie

it pneumocistografia

Tècnica mamogràfica consistent a injectar aire en una lesió cavitària després de treure'n el líquid per tal de veure'n la paret interna.

prolactina *f*

sin. compl. **galactopoètica** *f*

es galactopoyética; prolactina

fr prolactine

it prolattina

en galactopoietic; prolactin; prolactine

Hormona de l'adenohipòfisi d'estructura proteica que estimula la secreció de llet a través d'una acció directa sobre la glàndula mamària.

punció ecoguiada *f*

es punción ecoguiada

fr ponction échoguidée; ponction sous échoguidage

it agoaspirazione su guida ecografica

en ultrasound-guided puncture

Punció mamària dirigida per ecografia.

punció-aspiració amb agulla fina *f*

sigla **PAAF** *f*

es punción-aspiración con aguja fina; PAAF
fr cytoponction à l'aiguille fine
it agoaspirazione
en breast fine needle aspiration; FNA

Tècnica diagnòstica que consisteix en l'extracció de cèl·lules d'una lesió amb una agulla fina per tal d'estudiar-les.

quadrantectomia *f*

es cuadrantectomía
fr quadrantectomie
it quadrantectomia
en quadrantectomy

Tècnica quirúrgica que consisteix en l'excisió d'un quadrant de teixit glandular mamari, inclosa part de la pell suprajacent i part de l'aponeurosi del pectoral major.

quimioprofilaxi *f*

es quimioprevención; quimioprofilaxis
fr chimioprévention; chimioprofilaxie
en chemoprevention; chemoprophylaxis

Tractament per agents químics que s'administra a dones amb elevat risc de patir càncer de mama, per tal de disminuir-ne la incidència.

quimioteràpia *f*

es quimioterapia
fr chimiothérapie
it chemioterapia
en chemotherapy

Tractament per agents químics que actuen sobre determinats microorganismes i cèl·lules patològiques amb un perjudici tolerable dels teixits orgànics.

quimioteràpia a altes dosis *f*

veg. **quimioteràpia d'intensificació** *f*

quimioteràpia adjuvant *f*

veg. **quimioteràpia complementària *f***

quimioteràpia complementària *f*

sin. compl. **quimioteràpia adjuvant *f***

es quimioteràpia adjuvante; quimioteràpia complementària

fr chimiothérapie complémentaire

it chemioterapia adiuvante

en adjuvant chemotherapy

Quimioteràpia que s'aplica immediatament després d'un tractament local d'eradicació, que té com a objectiu eliminar les metàstasis subclíniques o indetectables en el primer tractament.

quimioteràpia d'inducció *f*

veg. **quimioteràpia neoadjuvant *f***

quimioteràpia d'intensificació *f*

sin. compl. **quimioteràpia a altes dosis *f***

es quimioteràpia a altes dosis; quimioteràpia de intensificació;

quimioteràpia intensiva

it chemioterapia aggressiva

en dose-intensive chemotherapy; high-dose chemotherapy

Quimioteràpia a dosis molt elevades que fa necessari dur a terme atencions especials de suport al pacient, principalment hematològiques, per tal d'escurçar o prevenir la intensitat i la duració dels efectes secundaris.

quimioteràpia neoadjuvant *f*

sin. compl. **quimioteràpia d'inducció *f***

es quimioteràpia de inducció; quimioteràpia neoadjuvante; quimioteràpia primària

fr chimiothérapie néo-adjuvante

it chemioterapia neoadiuvante; chemioterapia primària

en neoadjuvant chemotherapy; primary chemotherapy

Quimioteràpia iniciada abans de cap pràctica quirúrgica o de radioteràpia, que permet de valorar *in vivo* l'efectivitat del tractament.

quist mamari *m*

es quiste de mama
fr kyste mammaire
it cisti mammaria
en breast cyst

Producció patològica en forma de bossa closa, proveïda de membrana, que conté una substància líquida o semilíquida, originada per la retenció de la secreció glandular.

radioteràpia *f*

es radioterapia
fr radiothérapie; thérapie par rayonnement
it radioterapia
en radiation therapy; radiotherapy

Tractament de les malalties per mitjà de les radiacions ionitzants.

receptor d'estrògens *m*

es receptor de estrógenos; receptor estrogénico
fr récepteur estrogénique
it recettore per estrogeni
en oestrogen receptor

Receptor hormonal per als estrògens que es detecta específicament en els teixits hormonodependents, bàsicament a la glàndula mamària i l'endometri.

receptor de progesterona *m*

es receptor de progesterona
fr récepteur de progestérone
it recettore per progesterone
en progesterone receptor

Receptor hormonal per a la progesterona que es detecta específicament en els teixits hormonodependents, bàsicament a la glàndula mamària i l'endometri.

receptor hormonal *m*

es receptor hormonal
fr récepteur hormonal; récepteur pour les hormones
it recettore ormonale
en hormone receptor

Receptor específic per a una hormona determinada, localitzada generalment a la membrana o al citoplasma de les cèl·lules diana.

segmentectomia *f**es* segmentectomía*it* segmentectomia*en* segmentectomy

Tècnica quirúrgica consistent a extirpar una zona glandular àmplia, que inclou la lesió i un marge de seguretat.

sina *f*veg. **mama** *f***sinòleg -òloga** *m i f*sin. compl. **mastòleg -òloga** *m i f**es* mastólogo; senólogo*fr* mastologue; sénologue*it* senologo*en* mastologist

Metge especialitzat en sinologia.

sinologia *f*sin. compl. **mastologia** *f**es* mastología; senología*fr* mastologie; sénologie*it* mastologia; senologia*en* mastology; senology

Branca de la medicina que estudia els aspectes fisiològics, anatòmics, patològics i estètics de la mama.

teletermografia mamària *f**es* teletermografía*fr* téléthermographie*it* termografia mammaria

Aparell de termografia infraroja capaç de detectar canvis de temperatura en la glàndula mamària, que consta d'un detector a distància i un convertidor en imatges, ja sigui en escala de grisos o en color.

telirràgia f

veg. **telorràgia f**

telorràgia f

sin. compl. **telirràgia f**

es telorragia

fr écoulement saignant; écoulement sanglant

it secrezione ematica dal capezzolo

Secreció hemàtica pel mugró.

telorrea f

es telorrea

fr écoulement séreux

it secrezione dal capezzolo

en serous discharge

Secreció no hemàtica pel mugró, provocada o espontània, per un o més orificis.

tractament conservador m

es tratamiento conservador

fr traitement conservateur

en conservative treatment

Tractament del càncer de mama que consisteix a extirpar la lesió mamària amb marges no afectats, limfadenectomia axil·lar i radioteràpia.

tumorectomia f

sin. compl. **biòpsia excisional f**; **biòpsia per excisió f**

es biopsia excisional; tumorectomía

fr biopsie exérèse; exérèse locale d'une tumeur du sein; tumorectomie

it tumorectomia

en excision biopsy; excisional biopsy; lumpectomy

Tècnica quirúrgica que consisteix a extirpar una tumoració amb un marge mínim del teixit sa que l'envolta.

unitat de patologia mamària *f*

es unidad de patología mamaria

it unità di patologia mammaria

Grup integrat per un comitè de patologia mamària i els seus col·laboradors, que treballa en unes instal·lacions definides i dotades dels recursos necessaris per a aplicar els protocols de diagnòstic, tractament i seguiment.

Índex castellà

adenofibroma; fibroadenoma
adenosis esclerosante; adenosi esclerosant
areola; arèola
arpón; arpó
axila; aixella
biopsia excisional; tumorectomia
biopsia mamària; biòpsia mamària
biopsia por aspiración; biòpsia per aspiració
biopsia por punción; biòpsia amb agulla gruixuda
braquiterapia; braquiteràpia
càncer de mama; càncer de mama
carcinoma inflamatorio; carcinoma inflamatori
cicatriz radial; cicatriu radial
cirugía conservadora; cirurgia conservadora
comedomastitis; comedomastitis
comité de patología mamaria; comitè de patologia mamària
complejo areola-pezón; complex arèola-mugró
compresor fenestrado; compresor fenestrat
cribado mamográfico; cribratge mamogràfic
cribaje mamográfico; cribratge mamogràfic
cuadrantectomía; quadrantectomia
detección precoz; detecció precoç
ectasia ductal; èctasi ductal
estadiaje; estadificació
estereotaxia; estereotàxia
extirpación selectiva del lobulillo; lobectomia
factor de pronóstico; factor de pronòstic
factor de riesgo; factor de risc
fibroadenoma; fibroadenoma
fistulización periareolar recidivante; fistulització periareolar recidivant
galactografía; galactografia
galactopoyética; prolactina
galactorrea; galactorrea
ginecomastia; ginecomàstia
glándula mamaria; glàndula mamària
hormonoterapia; hormonoteràpia
letálide; metàstasi cutània
linfadenectomía axilar; limfadenectomia axil·lar
lobectomía; lobectomia
lobulillo; lobel
lóbulo mamario; lòbul mamari
mama; mama
mamario; mamari -ària
mamografía; mamografia
mamógrafo; mamògraf
mamograma; mamografia
mastalgia; mastàlgia
mastectomía; mastectomia
mastitis; mastitis
mastitis periductal; mastitis periductal
mastodinia; mastodínia
mastología; sinologia

mastólogo; sinòleg -òloga
mastopexia; mastopèxia
metástasis cutànea; metàstasi cutània
microbiopsia; biòpsia amb agulla gruixuda
microcalcificació; microcalcificació
neumooncografia; pneumooncografia
neumoquistografia; pneumoquistografia
niveles de Berg; nivells de Berg
PAAF; PAAF
pecho; mama
pezón; mugró
prolactina; prolactina
punción biopsia; biòpsia amb agulla gruixuda
punción ecoguiada; punció ecoguiada
punción-aspiración con aguja fina; punció-aspiració amb agulla fina
quimioprevención; quimioprofilaxi
quimioprofilaxis; quimioprofilaxi
quimioterapia; quimioteràpia
quimioterapia a altas dosis; quimioteràpia d'intensificació
quimioterapia adyuvante; quimioteràpia complementària
quimioterapia complementaria; quimioteràpia complementària
quimioterapia de inducción; quimioteràpia neoadjuvant
quimioterapia de intensificación; quimioteràpia d'intensificació

quimioterapia intensiva; quimioteràpia d'intensificació
quimioterapia neoadyuvante; quimioteràpia neoadjuvant
quimioterapia primaria; quimioteràpia neoadjuvant
quiste de mama; quist mamari
radioterapia; radioteràpia
receptor de estrógenos; receptor d'estrògens
receptor de progesterona; receptor de progesterona
receptor estrogénico; receptor d'estrògens
receptor hormonal; receptor hormonal
segmentectomía; segmentectomia
seno; mama
senograma; mamografia
senología; sinologia
senólogo; sinòleg -òloga
teletermografía; teletermografia mamària
telorragia; telorràgia
telorrea; telorrea
tratamiento conservador; tractament conservador
tumorectomía; tumorectomia
unidad de patología mamaria; unitat de patologia mamària
vaciamiento axilar; limfadenectomia axil·lar

Índex francès

adénofibrome; fibroadenoma
aisselle; aixella
aréole; arèola
biopsie exérèse; tumorectomia
biopsie mammaire; biòpsia mamària
biopsie par aspiration; biòpsia per aspiració
cancer du sein; càncer de mama
cancer inflammatoire; carcinoma inflamatori
cancer mammaire; càncer de mama
chimio prévention; quimioprofilaxi
chimio prophylaxie; quimioprofilaxi
chimiothérapie; quimioteràpia
chimiothérapie complémentaire; quimioteràpia complementària
chimiothérapie néo-adjuvante; quimioteràpia neoadjuvant
chirurgie conservatrice; cirurgia conservadora
cicatrice radial; cicatriu radial
coméd mastite; comedomastitis
complexe aréola-mamelon; complex arèola-mugró
cytoponction à l'aiguille fine; punció-aspiració amb agulla fina
dépistage; detecció precoç
dépistage de masse organisé; cribratge mamogràfic
dispositif de mammographie; mamògraf
dissection axillaire; limfadenectomia axil-lar
écoulement saignant; telorràgia
écoulement sanglant; telorràgia
écoulement séreux; telorrea
ectasie canalaire; èctasi ductal
exérèse locale d'une tumeur du sein; tumorectomia
facteur de pronostic; factor de pronòstic
facteur de risque; factor de risc
fibroadénome; fibroadenoma
galactographie; galactografia
galactorrhée; galactorrea
glande mammaire; glàndula mamària
gynécomastie; ginecomàstia
harpon; arpó
hormonothérapie; hormonoteràpia
kyste mammaire; quist mamari
kystographie; pneumocistografia
lobe mammaire; lòbul mamari
lobectomie; lobectomia
lobule; lobel
lymphadénectomie axillaire; limfadenectomia axil-lar
mamelle; mama
mamelon; mugró
mammaire; mamari -ària
mammite; mastitis
mammographe; mamògraf
mammographie; mamografia
mastectomie; mastectomia
mastite; mastitis
mastodynie; mastodínia
mastographie; mamografia

mastologie; sinologia
mastologue; sinòleg -òloga
mastopexie; mastopèxia
microcalcification; microcalcificació
niveaux de Berg; nivells de Berg
paramastite; mastitis periductal
ponction échoguidée; punció ecoguiada
ponction sous échoguidage; punció ecoguiada
prolactine; prolactina
quadrantectomie; quadrantectomia
radiothérapie; radioteràpia
récepteur de progestérone; receptor de progesterona
récepteur estrogénique; receptor d'estrògens

récepteur hormonal; receptor hormonal
récepteur pour les hormones; receptor hormonal
sein; mama
sénologie; sinologia
sénologue; sinòleg -òloga
staging; estadificació
stéréotaxie; estereotàxia
téléthermographie; teletermografia
mamària
thérapie par rayonnement; radioteràpia
traitement conservateur; tractament conservador
tumorectomie; tumorectomia

Índex italià

accertamento precoce; detecció precoç	dissezione ascellare; limfadenoectomia axil·lar
agoaspirazione; punció-aspiració amb agulla fina	ectasia duttale; èctasi ductal
agoaspirazione su guida ecografica; punció ecoguiada	fattore di rischio; factor de risc
ascella; aixella	fattore prognostico; factor de pronòstic
asportazione selettiva del lobulo; lobectomia	fibroadenoma; fibroadenoma
biopsia mammaria; biòpsia mamària	fistola da mastite periduttale recidivante; fistulització periareolar recidivant
brachiterapia; braquiteràpia	galattografia; galactografia
cancro della mammella; càncer de mama	ginecomastia; ginecomàstia
capezzolo; mugró	lobectomia; lobectomia
carcinoma infiammatorio; carcinoma inflamatori	lobulo; lobel
chemioterapia; quimioteràpia	lobulo mammario; lòbul mamari
chemioterapia adiuvante; quimioteràpia complementària	mammario; mamari -ària
chemioterapia aggressiva; quimioteràpia d'intensificació	mammella; mama
chemioterapia neoadiuvante; quimioteràpia neoadjuvant	mammografia; mamografia
chemioterapia primaria; quimioteràpia neoadjuvant	mammografo; mamògraf
chirurgia conservativa; cirurgia conservadora	mastectomia; mastectomia
cicatrice radiale; cicatriu radial	mastite; mastitis
cisti mammaria; quist mamari	mastodinia; mastodínia
comitato di patologia mammaria; comitè de patologia mamària	mastologia; sinologia
complesso areola e capezzolo; complex arèola-mugró	mastopessi; mastopèxia
compressore fenestrato; compressor fenestrat	metastasi cutanea; metàstasi cutània
	microcalcificazione; microcalcificació
	ormonoterapia; hormonoteràpia
	pneumocistografia; pneumoquistografia
	pneumoncografia; pneumooncografia
	prolattina; prolactina
	quadrantectomia; quadrantectomia
	radioterapia; radioteràpia
	recettore ormonale; receptor hormonal
	recettore per estrogeni; receptor d'estrògens

recettore per progesterone; receptor de progesterona

screening; cribratge mamogràfic

secrezione dal capezzolo; telorrea

secrezione ematica dal capezzolo; telorràgia

secrezione lattescente dal capezzolo; galactorrea

segmentectomia; segmentectomia

seno; mama

senologia; sinologia

senologo; sinòleg -òloga

staging; estadificació

stereotassi; estereotàxia

svuotamento ascellare; limfadenectomia axil·lar

termografia mammaria; teletermografia mamària

tumorectomia; tumorectomia

uncino; arpó

unità di patologia mammaria; unitat de patologia mamària

Índex anglès

adenofibroma; fibroadenoma
adjuvant chemotherapy; quimioteràpia complementària
areola; arèola
aspiration biopsy; biòpsia per aspiració
axilla; aixella
axillary dissection; limfadenectomia axil·lar
axillary lymphadenectomy; limfadenectomia axil·lar
brachytherapy; braquiteràpia
breast; mama
breast cancer; càncer de mama
breast conservation therapy; cirurgia conservadora
breast cyst; quist mamari
breast fine needle aspiration; punció-aspiració amb agulla fina
cancer of the breast; càncer de mama
chemoprevention; quimioprofilaxi
chemoprophylaxis; quimioprofilaxi
chemotherapy; quimioteràpia
clinical staging; estadificació
comedomastitis; comedomastitis
conservative surgery; cirurgia conservadora
conservative treatment; tractament conservador
core-biopsy; biòpsia amb agulla gruixuda
cutaneous metastasis; metàstasi cutània
cyclical breast pain; mastodínia
cyclical mastalgia; mastodínia
dose-intensive chemotherapy; quimio-
teràpia d'intensificació
duct ectasia; èctasi ductal
early detection; detecció precoç
excision biopsy; tumorectomia
excisional biopsy; tumorectomia
fenestrated compressor; compressor fenestrat
fibroadenoma; fibroadenoma
FNA; PAAF
galactography; galactografia
galactopoietic; prolactina
galactorrhea; galactorrea
gynecomastia; ginecomàstia
harpoon; arpó
high-dose chemotherapy; quimioteràpia d'intensificació
hormone receptor; receptor hormonal
hormonotherapy; hormonoteràpia
inflammatory cancer; carcinoma inflamatori
inflammatory carcinoma; carcinoma inflamatori
lobectomy; lobectomia
lobule; lobel
lumpectomy; tumorectomia
mamilla; mugró
mamma; mama
mammary; mamari -ària
mammary biopsy; biòpsia mamària
mammary duct ectasia; comedomastitis
mammary duct fistula; fistulització periareolar recidivant

mammary gland; glàndula mamària
mammary lobe; lòbul mamari
mammectomy; mastectomia
mammogram; mamografia
mammographic X-ray system; mamògraf
mammography; mamografia
mammography system; mamògraf
mammography unit; mamògraf
mastalgia; mastàlgia
mastectomy; mastectomia
mastitis; mastitis
mastitis periductal; mastitis periductal
mastodynia; mastodínia
mastography; mamografia
mastologist; sinòleg -òloga
mastology; sinologia
mastopexy; mastopèxia
microcalcification; microcalcificació
needle biopsy; biòpsia per aspiració
neoadjuvant chemotherapy; quimioteràpia neoadjuvant
nipple; mugró
nipple-areola complex; complex arèola-mugró
oestrogen receptor; receptor d'estrògens
paramastitis; mastitis periductal
primary chemotherapy; quimioteràpia neoadjuvant
progesterone receptor; receptor de progesterona
prognostic indicator; factor de pronòstic
prognostic parameter; factor de pronòstic
prolactin; prolactina
prolactine; prolactina
quadrantectomy; quadrantectomia
radial scar; cicatriu radial
radiation therapy; radioteràpia
radiotherapy; radioteràpia
risc factor; factor de risc
screening; cribratge mamogràfic
segmentectomy; segmentectomia
senography; mamografia
senology; sinologia
serous discharge; telorrea
staging; estadificació
stereotaxy; estereotàxia
ultrasound-guided puncture; punció ecoguiada
wire; arpó

Bibliografia

Obres especialitzades

The Breast journal [Malden]: Blackwell Science, 1995-1999.
ISSN 1075-122X

CIM-9-MC: classificació internacional de malalties: 9a rev.: modificació clínica. 3a ed. Barcelona: Proa: Generalitat de Catalunya. Departament de Sanitat i Seguretat Social, 1997. 3 v.
ISBN 84-8256-391-2

FARRERAS VALENTÍ, P. ; ROZMAN, C. *Medicina interna*. 13a ed., 1a en català. Madrid [etc.]: Harcourt Brace, 1997. 2 v.
ISBN 84-8174-178-7

FERNÁNDEZ-CID, A. *Patología mamaria*. Barcelona: Salvat, cop. 1982.
ISBN 84-345-2144-X

HAAGENSEN, C. D. *Diseases of the breast*. 3rd ed. Philadelphia: W.B. Saunders, 1986.
ISBN 0-7216-4442-2

HARRIS, J. R. [et al.]. *Diseases of the breast*. Philadelphia: Lippincot Raven, 1996.
ISBN 0-397-51470-0

KOPANS, D.B. *La Mama en imagen*. Madrid: Marban, 1996.
ISBN 84-7101-141-7

Revista de senología y patología mamaria [Madrid]: Garsi, 1988-1999.
ISSN 0214-1582.

Senología. Vol. 6 (1981), núm. 3.

VERONESI, U. *Manuale di senologia oncologica*. Milano: Masson, 1994.
ISBN 88-214-2200-3

Obres terminològiques

Diccionari enciclopèdic de medicina. 2a ed. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 2000. (Diccionaris de l'Enciclopèdia. Diccionaris temàtics)
ISBN 84-412-0474-8

Diccionari enciclopèdic de medicina [En línia]. Barcelona:
Enciclopèdia Catalana, cop. 1997-2003.
<<http://www.grec.net/home/cel/mdicc.htm>>

Diccionario enciclopédico ilustrado de medicina Dorland. 9a ed. Madrid:
Interamericana: MacGraw-Hill, 1988.
ISBN 84-7605-412-2

Diccionario terminológico de ciencias médicas. 13a ed., 1a reimpr. Barcelona [etc.]: Ediciones Científicas y Técnicas, 1995.
ISBN 84-458-0095-7

Dorland's electronic medical dictionary [Fitxer informàtic]. 29th ed. [S.l.]:
W.B. Saunders, cop. 2000. 1 CD-ROM

FERNÁNDEZ-CID, A.; FERNÁNDEZ-CID, M. *Diccionario de mastología*.
Barcelona: Masson, cop. 1998.
ISBN 84-458-0661-0

MONTERO RUIZ, J.; PRATS ESTEVE, M. *Diccionario de senología y patología mamaria*. [S.l.]: [s.n.], [1997].

Obres lexicogràfiques

Clave: diccionario de uso del español actual. 3a ed. Madrid: SM, 1999.
ISBN 84-348-5193-8

Gran diccionari de la llengua catalana. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1998. (Diccionaris de l'Enciclopèdia)
ISBN 84-412-2790-X

Gran Enciclopèdia Catalana. 2a ed. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1986-2001. 27 v.
ISBN 84-85194-81-0

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS. *Diccionari de la llengua catalana*. Barcelona; Palma de Mallorca; València: Edicions 3 i 4: Edicions 62: Moll: Enciclopèdia Catalana: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1995.
ISBN 84-412-2477-3; 84-297-3981-5

REAL ACADEMIA ESPAÑOLA. *Diccionario de la lengua española*. 22a ed. Madrid: Espasa-Calpe, 2001.
ISBN 84-239-5978-3

ROBERT, P.; REY-DEBOVE, J.; REY, A. *Le Nouveau Petit Robert: dictionnaire alphabétique et analogique de la langue française*. Nouvelle éd. Paris: Dictionnaires Le Robert, cop. 2002.
ISBN 2-85036-826-1

WILKES, G.A.; KREBS, W.A. [eds.]. *Collins English dictionary*. 5th Australian ed. updated. Glasgow: HarperCollins, 2000.
ISBN 0-00-472529-8